

Suvestinė redakcija nuo 2015-11-01 iki 2016-04-30

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [43-2138](#), i. k. 1125310ISAK022.3-37

**VALSTYBINĖS ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJOS VIRŠININKO
Į S A K Y M A S**

**DĖL BRANDUOLINĖS SAUGOS REIKALAVIMŲ BSR-1.6.1-2012
„BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS OBJEKTŲ, BRANDUOLINIŲ IR
BRANDUOLINIO KURO CIKLO MEDŽIAGŲ FIZINĖ SAUGA“ PATVIRTINIMO**

2012 m. balandžio 4 d. Nr. 22.3-37

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [119-2771](#); 2011, Nr. [91-4314](#)) 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 34 straipsniu, 35 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo (Žin., 2011, Nr. [91-4316](#)) 11 straipsnio 1 punktu ir 21 straipsnio 3 ir 8 dalimis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 21 d. nutarimo Nr. 1103 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymą ir Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymą“ (Žin., 2011, Nr. [118-5548](#)) 1.2.1 ir 1.2.2 punktais:

1. T v i r t i n u Branduolinės saugos reikalavimus BSR-1.6.1-2012 „Branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinė sauga“ (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2005 m. birželio 13 d. įsakymą Nr. 22.3-28 „Dėl Branduolinės energetikos objektų ir branduolinių medžiagų fizinės saugos bendrųjų reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. [75-2737](#));

2.2. Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2009 m. kovo 25 d. įsakymą Nr. 22.3-34 „Dėl Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2005 m. birželio 13 d. įsakymo Nr. 22.3-38 „Dėl Branduolinės energetikos objektų ir branduolinių medžiagų fizinės saugos bendrųjų reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2009, Nr. [37-1428](#)).

VIRŠININKAS

MICHAIL DEMČENKO

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos valstybės saugumo
departamento 2012-01-30 raštu Nr. (75)-18-224

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijos 2012-02-13 raštu Nr. 1D-1048(3)

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos
ministerijos 2012-02-24 raštu Nr. 12-01-273

PATVIRTINTA

Valstybinės atominės energetikos

saugos inspekcijos viršininko

2012 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. 22.3-37

BRANDUOLINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI BSR-1.6.1-2012 BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS OBJEKTŲ, BRANDUOLINIŲ IR BRANDUOLINIO KURO CIKLO MEDŽIAGŲ FIZINĖ SAUGA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.6.1-2012 „Branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinė sauga“ (toliau – Reikalavimai) nustato, kaip ir kokiomis priemonėmis pareiškėjai Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo (Žin., 2011, Nr. [91-4316](#)) 22 straipsnio 1 dalyje nurodytoms licencijoms gauti (toliau – pareiškėjas) arba šių licencijų (toliau – licencija) turėtojai privalo užtikrinti branduolinės energetikos objektų fizinę saugą, fizinę saugą įsigyjant, turint, naudojant ir vežant branduolines medžiagas Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 1 priede nustatytais kiekiais (toliau – branduolinės medžiagos) ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinę saugą jas vežant. Šie Reikalavimai yra privalomi fiziniams asmenims, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms ir kitiems juridiniams asmenims, užtikrinantiems ir (arba) dalyvaujantiems užtikrinant branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinę saugą.

2. *Neteko galios nuo 2015-11-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

II. NUORODOS

3. Reikalavimuose pateiktos nuorodos į šiuos teisės aktus:

3.1. Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymas;

3.2. Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymas;

3.3. Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymas;

3.4. Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymas;

3.5. Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas;

3.6. Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymas;

3.7. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas;

3.8. Branduolinės energetikos srities veiklos licencijų ir leidimų išdavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 20 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl Branduolinės energetikos srities veiklos licencijų ir leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. sausio 27 d. nutarimo Nr. 103 „Dėl Veiklos branduolinėje energetikoje licencijavimo nuostatų patvirtinimo“ ir jį keitusio nutarimo pripažinimo netekusiais galios“;

3.9. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.1.1-2014 „Branduolinės saugos reikalavimų ir branduolinės saugos taisyklių rengimo tvarkos aprašas“, patvirtinti Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – VATESI) viršininko 2009 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. 22.3-58 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.1.1-2014 „Branduolinės saugos reikalavimų ir branduolinės saugos taisyklių rengimo tvarkos aprašas“ patvirtinimo“;

3.10. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.4.1-2010 „Vadybos sistemos reikalavimai“, patvirtinti VATESI viršininko 2010 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. 22.3-56 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.4.1-2010 „Vadybos sistemos reikalavimai“ patvirtinimo“;

3.11. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-2.1.2-2010 „Bendrieji atominių elektrinių su RBMK-1500 tipo reaktoriais saugos užtikrinimo reikalavimai“, patvirtinti VATESI viršininko 2010 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 22.3-16 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-2.1.2-2010 „Bendrieji atominių elektrinių su RBMK-1500 tipo reaktoriais saugos užtikrinimo reikalavimai“ patvirtinimo“;

3.12. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.8.1-2010 „Informavimo apie neįprastus įvykius atominėse elektrinėse reikalavimai“, patvirtinti VATESI viršininko 2010 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. 22.3-60 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.8.1-2010 „Informavimo apie neįprastus įvykius atominėse elektrinėse reikalavimai“ patvirtinimo“;

3.13. Sprogimo ir lėktuvo kritimo poveikio branduolinės energetikos objektams analizės reikalavimai, P-2005-02, patvirtinti VATESI viršininko 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 22.3-72 „Dėl Sprogimo ir lėktuvo kritimo poveikio branduolinės energetikos objektams analizės reikalavimų patvirtinimo“;

3.14. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-1.8.2-2015 „Branduolinės energetikos objekto modifikacijų kategorijos ir modifikacijų atlikimo tvarkos aprašas“, patvirtinti VATESI viršininko 2011 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 22.3-99 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.8.2-2015 „Branduolinės energetikos objekto modifikacijų kategorijos ir modifikacijų atlikimo tvarkos aprašas“ patvirtinimo“;

3.15. Branduolinės saugos reikalavimai BSR-3.1.2-2010 „Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo branduolinės energetikos objektuose iki jų laidojimo reikalavimai“, patvirtinti VATESI viršininko 2010 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 22.3-120 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-3.1.2-2010 „Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo branduolinės energetikos objektuose iki jų laidojimo reikalavimai“ patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

III. SĄVOKOS

4. Šiuose Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

Apsaugos punktas – patalpa ar patalpos, kuriose įrengtos specializuotos darbo vietos ir telekomunikacijų infrastruktūra fizinei saugai užtikrinti, registruojami, kontroliuojami ir įvertinami signalizacijos suveikimo signalai, palaikomas abipusis ryšys su reagavimo pajėgomis ir, esant būtinybei, su kitais fizinės saugos sistemos darbuotojais.

Fizinės saugos sistema – visuma organizacinių ir techninių priemonių, skirtų branduolinės energetikos objektui, branduolinėms ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagoms apsaugoti nuo neteisėtos veikos.

Fizinės saugos sistemos darbuotojas – asmuo, kurio pagrindinės pareigos yra branduolinės energetikos objekto, branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinės saugos užtikrinimas.

Fizinis barjeras – tinklinė ar aklina tvora, pastato sienos, lubos ar grindys, pagamintos iš akmens, plytų, šlakbetonio blokų, betono, plieno ar panašių medžiagų, arba panašios konstrukcijos sienos (ne pastato dalys), arba bet kokia kita fizinė užtvara, sukonstruota taip ir iš tokių medžiagų, kad pažeidėjai būtų užlaikomi maksimaliai.

Ginkluota palyda – ginkluotas asmuo ar jų grupė, kurie yra tinkamai parengti ir kurių pagrindinė užduotis yra užtikrinti vežamų per Lietuvos Respublikos teritoriją branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų krovinių apsaugą.

Izoliuojančioji teritorija – nuo saugomos zonos perimetro į vidų fiziniiais barjeriais apjuosta teritorija, kurioje turi būti įrengtos vaizdo stebėjimo ir signalizacijos sistemos, skirtos ten patekusiems asmenims ar kitiems objektams aptikti. Izoliuojančioji teritorija yra saugomos zonos dalis.

Ypač svarbi zona – branduolinės energetikos objekto apsaugos zona, kurioje sumontuoti ypač svarbūs įrenginiai.

Ypač svarbūs įrenginiai – saugai svarbios branduolinės energetikos objekto

konstrukcijos, sistemos ir komponentai, su kuriais atlikus neteisėtą veiką branduolinės energetikos objekte gali būti tiesiogiai sukelta branduolinė arba radiologinė avarija, per kurią galima metinė efektinė dozė viršytų 10 milisievertų (mSv) gyventojams ir 100 milisievertų (mSv) darbuotojams.

Kontrolinė – vieta, kurioje tikrinami įeinantys ir išeinantys asmenys, įvažiuojančios ir išvažiuojančios transporto priemonės, taip pat gabenami daiktai ir branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų kroviniai.

Lankytojai – visi asmenys, teisėtai patenkantys į branduolinės energetikos objektą ar su branduolinėmis ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagomis susijusią veiką vykdančio asmens patalpas, teritoriją ar branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų krovinių vežančią transporto priemonę, išskyrus licencijos turėtojo, rangovo (subrangovo), tiekėjo (subtiekėjo) darbuotojus, fizinės saugos sistemos darbuotojus, avarinių tarnybų, valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą vykdančių institucijų darbuotojus ir jų pasitelktų organizacijų specialistus ir ekspertus, atliekančius savo tarnybines pareigas.

Neteisėta veika – veika, kurią atliekant ar kurios sąmoningai neatliekant yra užvaldomos ir (arba) panaudojamos branduolinės, branduolinio kuro ciklo ar kitos radioaktyviosios medžiagos, be leidimo patenkama į branduolinės energetikos objektą ar transporto priemonę, kurioje yra branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų kroviny, arba šis objektas ar transporto priemonė yra užvaldomi, tyčia pažeidžiamos saugai svarbios branduolinės energetikos objekto konstrukcijos, sistemos ir komponentai ar kitaip sutrikdomas normalus branduolinės energetikos objekto eksploatavimas, tyčia pažeidžiama fizinės saugos sistema, bei bandymas tokią veiką atlikti.

Normalus branduolinės energetikos objekto eksploatavimas – branduolinės energetikos objekto eksploatavimas, atitinkantis projekto dokumentuose nustatytas eksploatavimo ribas ir sąlygas.

Lankytojų palyda – licencijos turėtojo darbuotojai ar fizinės saugos sistemos darbuotojai, kuriems paskirta lydėti lankytojus.

Perimetras – branduolinės energetikos objekto apsaugos zonos išorinė riba.

Rangovas – juridinis ar fizinis asmuo, su kuriuo yra sudarytas darbų ar paslaugų pirkimo sandoris.

Reagavimo pajėgos – branduolinės energetikos objekte ar su branduolinėmis ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagomis susijusią veiklą vykdančio asmens patalpose, teritorijoje ar transporto priemonėse esančios ar vidaus reikalų statutinių įstaigų pajėgos, kitos pajėgos ar institucijos, kurios įstatymų nustatyta tvarka ir atvejais gali būti pasitelktos, siekiant užkirsti kelią neteisėtai veikai.

Signalizacija – telekomunikacijų infrastruktūros techninė priemonė, skirta neteisėtai veikai aptikti ir garsiniu ir (arba) vaizdiniu signalu apie tai pranešti fizinės saugos sistemos darbuotojams ir, esant būtinybei, kitiems licencijos turėtojo darbuotojams.

Subrangovas – darbų ar paslaugų pirkimo sandorio daliai vykdyti rangovo pasitelktas kitas asmuo.

Subtiekėjas – prekių pirkimo sandorio daliai vykdyti tiekėjo pasitelktas kitas asmuo.

Svarbūs įrenginiai – saugai svarbios branduolinės energetikos objekto konstrukcijos, sistemos ir komponentai, su kuriais atlikus neteisėtą veiką branduolinės energetikos objekte gali būti sukeltas branduolinis arba radiologinis incidentas, per kurį galima metinė efektinė dozė viršytų 0,2 milisievertų (mSv) gyventojams ar 50 milisievertų (mSv) darbuotojams.

Tiekėjas – juridinis ar fizinis asmuo, su kuriuo yra sudarytas prekių pirkimo sandoris.

Transportavimo kontrolės centras – branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų krovinių siuntėjo ar gavėjo steigiamas veiksmų kontrolės centras, kuris palaiko ryšį su ginkluota palyda, nuolat stebi krovinių judėjimą ir gauna pranešimus apie užpuolimus ar neteisėto užvaldymo ir (arba) panaudojimo atvejus, perduoda juos valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą vykdančioms institucijoms ir gali koordinuoti reagavimo pajėgų veiksmus.

Vidinė zona – branduolinės energetikos objekto apsaugos zona, kurioje sumontuoti

svarbūs įrenginiai.

5. Kitos šiuose Reikalavimuose vartojamos sąvokos atitinka šių Reikalavimų 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.9, 3.10, 3.11, 3.14 ir 3.15 punktuose nurodytuose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

IV. FIZINĖS SAUGOS TIKSLAI IR ORGANIZAVIMAS

6. Fizinės saugos tikslai nustatyti Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo 33 straipsnyje.

7. Fizinės saugos esminiai principai:

7.1. privaloma skirti tinkamą dėmesį fizinės saugos kultūrai, jos vystymui ir palaikymui kaip būtiną faktorių užtikrinant efektyvų fizinės saugos tikslų įgyvendinimą;

7.2. reikalavimai fizinei saugai yra diferencijuoti, atsižvelgiant į numatomą grėsmę, branduolinių medžiagų kategorijas ir galimas pasekmes neteisėto branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų užvaldymo ir (arba) panaudojimo atveju ir neteisėtos veikos branduolinės energetikos objekto, branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų atžvilgiu atveju;

7.3. organizuojant ir užtikrinant branduolinės energetikos objekto, branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinę saugą privaloma vadovautis „apsaugos gilyn“ principu, tai yra, kelių fizinės saugos lygmenų sukūrimu.

8. Fizinės saugos sistema:

8.1. pareiškėjas ar licencijos turėtojas atsako už fizinės saugos sistemos sukūrimą, įdiegimą bei tinkamą jos veikimą;

8.2. fizinės saugos sistemą sudaro organizacinės ir techninės priemonės, skirtos įgyvendinti fizinei saugai keliamus tikslus;

8.3. suprojektuota ir įdiegta fizinės saugos sistema turi užkirsti kelią numatomos grėsmės dokumente numatytiems užpuolikams ir jų ketinimams;

8.4. pareiškėjas ar licencijos turėtojas turi užtikrinti, kad fizinės saugos sistema atitiktų valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą vykdančių institucijų patvirtintus branduolinės, techninės, radiacinės, darbų saugos, priešgaisrinės saugos ir civilinės saugos reikalavimus;

8.5. ekstremaliųjų situacijų atveju fizinei saugai užtikrinti teisės aktų nustatyta tvarka pasitelkiamos vidaus reikalų statutinių įstaigų pajėgos ir, esant būtinumui, Lietuvos kariuomenės vienetai.

9. Branduolinės energetikos objekto suskirstymas į branduolinės energetikos objekto apsaugos zonas (toliau – apsaugos zonos):

9.1. prieš projektuojant branduolinės energetikos objekto fizinės saugos sistemą turi būti atlikta projektuojamo branduolinės energetikos objekto suskirstymo į apsaugos zonas analizė;

9.2. branduolinės energetikos objekto suskirstymo į apsaugos zonas analizės metu, atsižvelgiant į branduolinės energetikos objekto charakteristikas, branduolinės energetikos objekte vykdomą ar planuojamą vykdyti veiklą ir numatomą grėsmę, turi būti įvertinta:

9.2.1. pradiniai įvykiai, kurie netiesiogiai gali daryti įtaką metinės efektinės dozės gyventojams ar darbuotojams padidėjimui (pavyzdžiui, dėl neteisėtos veikos įvykęs pradinis įvykis, kuris gali būti saugai svarbaus branduolinės energetikos objekto konstrukcijos, sistemos ir komponento (toliau – saugai svarbūs BEO KSK) pažeidimo priežastimi, kai toks pažeidimas darys įtaką metinės efektinės dozės padidėjimui). Tokių įvykių nustatymui ir vertinimui turėtų būti taikoma deterministinės saugos ir (arba) tikimybinės saugos analizės;

9.2.2. pradiniai įvykiai, kurie tiesiogiai, t. y. dėl išorinio energijos šaltinio panaudojimo (pavyzdžiui, sprogstamųjų medžiagų ar padegamojo užtaiso panaudojimo), gali daryti įtaką metinės efektinės dozės gyventojams ar darbuotojams padidėjimui (pavyzdžiui, naudojant sprogstamąsias medžiagas pažeisti branduolinį reaktorių, kai toks pažeidimas tiesiogiai darys įtaką metinės efektinės dozės padidėjimui);

9.2.3. kurie saugai svarbūs BEO KSK turi būti priskirti svarbiems įrenginiams, o kurie – ypač svarbiems įrenginiams. Ypač svarbūs įrenginiai turi būti naudojami tik ypač svarbioje zonoje, svarbūs įrenginiai gali būti naudojami vidinėje arba ypač svarbioje zonoje;

9.3. vertinant šių Reikalavimų 9.2.2 punkte numatytą išorinio energijos šaltinio poveikį, pareiškėjas ar licencijos turėtojas turi vadovautis šių Reikalavimų 3.13 punkte nurodytais reikalavimais;

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

9.4. tuo atveju, kai branduolinės energetikos objektui yra taikomi šių Reikalavimų 3.9 punkte nurodyti reikalavimai, ypač svarbiems įrenginiams privalo būti priskirti 1 saugos klasės saugai svarbūs BEO KSK. Svarbiems įrenginiams gali būti priskirti 2 arba 3 saugos klasės saugai svarbūs BEO KSK;

9.5. branduolinės energetikos objekto suskirstymo į apsaugos zonas analizėje turi būti įvardintos ir aiškiai apibrėžtos visos apsaugos zonos;

9.6. branduolinės energetikos objekto suskirstymo į apsaugos zonas analizės dokumentas turi būti peržiūrėtas ir atnaujintas:

9.6.1. pasikeitus numatomai grėsmei;

9.6.2. atliekant branduolinės energetikos objekto modifikaciją, kai ją įgyvendinus būtų nustatyti nauji Reikalavimų 9.2.1 ir 9.2.2 punktuose numatyti pradiniai įvykiai. Modifikacijos ataskaitiniuose dokumentuose turi būti pateikta informacija, ar branduolinės energetikos objekto suskirstymo į apsaugos zonas analizės dokumentas buvo peržiūrėtas (jei dokumento nereikia keisti), o, jei po peržiūros buvo nustatytas poreikis pakeisti šį dokumentą, – taip pat pateiktas ir pakeistas dokumentas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

9.7. branduolinės energetikos objekto suskirstymo į apsaugos zonas analizė turi būti suderinta su VATESI. Sprendimą dėl derinimo priima VATESI viršininkas per Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 34 straipsnyje nustatytus terminus. Apie priimtą sprendimą pareiškėjas arba licencijos turėtojas informuojamas raštu. Jei priimamas sprendimas nesuderinti branduolinės energetikos objekto suskirstymo į apsaugos zonas analizės, šiame rašte nurodomi sprendimo motyvai. Jei priimamas sprendimas suderinti branduolinės energetikos objekto suskirstymo į apsaugos zonas analizę, rašte nurodoma, kad sprendimas dėl suderinimo bus atsiųstas atskiru raštu po to, kai teisės aktų nustatyta tvarka bus sumokėta valstybės rinkliava;

9.8. suderinus branduolinės energetikos objekto suskirstymo į apsaugos zonas analizę, pareiškėjas ar licencijos turėtojas turi patvirtinti apsaugos zonų ir jas sudarančių patalpų sąrašą ir jį pateikti VATESI.

10. Fizinės saugos užtikrinimo plano rengimas, peržiūra, atnaujinimas ir derinimas:

10.1. turi būti parengtas fizinės saugos užtikrinimo planas, kuriame aprašytos organizacinės ir techninės priemonės, skirtos fizinės saugos tikslams pasiekti. Rengiant fizinės saugos užtikrinimo planą turi būti vadovaujamosi VATESI viršininko patvirtintomis fizinės saugos užtikrinimo plano rengimo taisyklėmis, kuriose nustatyta fizinės saugos užtikrinimo plano struktūra ir turinys;

10.2. fizinės saugos užtikrinimo planas turi būti peržiūrėtas periodiškai, ne rečiau kaip kas 3 metai, taip pat:

10.2.1. pasikeitus branduolinės energetikos objektų numatomai grėsmei ir (ar) numatomai grėsmei branduolinių medžiagų įsigijimui, turėjimui, naudojimui ir vežimui;

10.2.2. pakeitus fizinės saugos sistemos organizacines ar technines priemones (pakeitus ar panaikinus esančias ir (ar) įdiegus papildomas);

10.3. atlikus fizinės saugos užtikrinimo plano peržiūrą vadovaujantis 10.2 papunkčiu ir jos metu nustatčius, kad fizinės saugos užtikrinimo planas neatitinka faktinės situacijos, ar,

vadovaujantis juo nėra įgyvendinami fizinei saugai keliami reikalavimai ir nėra pasiekiami fizinei saugai keliami tikslai, fizinės saugos užtikrinimo planas turi būti atnaujintas nedelsiant, siekiant pašalinti peržiūros metu nustatytas neatitiktis;

10.4. pirmą kartą parengtas, taip pat Reikalavimų 10.3 punkte numatytu atveju atnaujintas fizinės saugos užtikrinimo planas turi būti pateiktas VATESI (Reikalavimų 3.8 punkte nurodyto teisės akto nurodytais atvejais – kaip vienas iš dokumentų, reikalingų licencijai arba leidimui gauti, o kitais atvejais – suderinti). Pirmą kartą parengtas, taip pat po peržiūros Reikalavimų 10.3 punkte numatytu atveju atnaujintas fizinės saugos užtikrinimo planas VATESI turi būti pateiktas trimis egzemplioriais, du iš jų VATESI viršininkas nedelsiant perduoda Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai (toliau – Vidaus reikalų ministerija) ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui (toliau – Valstybės saugumo departamentas) išvadoms. Vidaus reikalų ministerija ir Valstybės saugumo departamentas pagal kompetenciją įvertina fizinės saugos užtikrinimo planą ir pateikia išvadą VATESI ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo fizinės saugos užtikrinimo plano gavimo. Jeigu Vidaus reikalų ministerija ar Valstybės saugumo departamentas per nustatytą laiką išvadų nepateikia, laikoma, kad yra gauta teigiama išvada. Vidaus reikalų ministerijos ir Valstybės saugumo departamento išvados dėl fizinės saugos užtikrinimo plano yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimus, nurodytus 10.5.1 ir 10.5.2 punktuose;

10.5. gavęs Vidaus reikalų ministerijos ir Valstybės saugumo departamento išvadas dėl pirmą kartą parengto ar Reikalavimų 10.3 punkte numatytu atveju atnaujinto fizinės saugos užtikrinimo plano bei įvertinęs, ar fizinės saugos užtikrinimo planas atitinka teisės aktus, reglamentuojančius fizinę saugą, branduolinės saugos normatyviniuose techniniuose dokumentuose nustatytus reikalavimus ir faktines aplinkybes, VATESI viršininkas priima sprendimą dėl dokumentų:

10.5.1. kai fizinės saugos užtikrinimo planas Reikalavimų 3.8 punkte nurodyto teisės akto nustatytais atvejais teikiamas licencijai ar leidimui gauti, sprendimas dėl jo priimamas ir apie jį informuojama Reikalavimų 3.1 ir 3.8 punktuose nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais;

10.5.2. kai fizinės saugos užtikrinimo planas teikiamas kitais nei nurodyta 10.5.1 punkte atvejais, VATESI viršininkas priima sprendimą dėl suderinimo. Sprendimas dėl suderinimo priimamas per Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 34 straipsnio 2 dalyje nustatytus terminus;

10.6. apie 10.5.2 punkte nurodytą VATESI viršininko sprendimą informuojama raštu ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo:

10.6.1. jei priimamas sprendimas nesuderinti fizinės saugos užtikrinimo plano, rašte nurodomi tokio sprendimo motyvai;

10.6.2. jei priimamas sprendimas suderinti fizinės saugos užtikrinimo planą, rašte nurodoma, kad sprendimas dėl suderinimo bus atsiųstas atskiru raštu po to, kai teisės aktų nustatyta tvarka bus sumokėta valstybės rinkliava.

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

11. Fizinės saugos sistemos organizacinės priemonės:

11.1. pareiškėjas ar licencijos turėtojas turi nusistatyti fizinės saugos politiką, t.y. vadovybės oficialiai išreikšti ketinimai (siekliai), prioritetai, veiklos kryptys bei pagrindiniai principai branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinės saugos srityje;

11.2. pareiškėjas ar licencijos turėtojas turi turėti patvirtintus licencijos turėtojo normatyvinius techninius dokumentus (toliau – normatyviniai techniniai dokumentai), reglamentuojančius fizinės saugos užtikrinimą.

12. Fizinės saugos sistemos techninės priemonės:

12.1. turi būti įdiegtos signalizacijos, ryšio priemonės, fiziniai barjerai ir kitos su apsauga susijusios sistemos;

12.2. techninės priemonės turi būti tikrinamos ir prižiūrimos, kad jos tinkamai veiktų. Signalizacijos, ryšio priemonių ir kitų su apsauga susijusių sistemų veikimas turi būti tikrinamas ne rečiau kaip kartą per mėnesį;

12.3. sugedus ar kitais atvejais neveikiant signalizacijai, ryšio priemonėms, fiziniams barjerams ar kitoms su apsauga susijusioms sistemoms turi būti naudojamos kompensuojančios priemonės, įskaitant papildomas technines ir (arba) organizacines priemones. Kompensuojančios priemonės yra suprantamos kaip laikinosios priemonės, kurios kompensuoja sugedusios signalizacijos, ryšio priemonių, fizinių barjerų ar kitų su apsauga susijusių sistemų prarastas funkcijas.

13. Branduolinės energetikos objekto fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimas:

13.1. pareiškėjas, pateikęs paraišką gauti Reikalavimų 3.1 punkte nurodyto teisės akto 22 straipsnio 1 dalies 2, 4 ar 5 punktuose nurodytą licenciją, ar Reikalavimų 3.1 punkte nurodyto teisės akto 22 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytos licencijos turėtojas, pateikęs paraišką gauti Reikalavimų 3.1 punkte nurodyto teisės akto 22 straipsnio 2 dalies 1 ar 2 punktuose nurodytą leidimą, privalo atlikti visos įdiegtos branduolinės energetikos objekto fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimą, pagal prieš tai pareiškėjo ar licencijos turėtojo parengtą ir teisės aktų nustatyta tvarka VATESI pateiktą efektyvumo įvertinimo programą. Efektyvumo įvertinimo programoje turi būti aprašyta pasirinktas efektyvumo įvertinimo metodas (pavyzdžiui, ekspertinis įvertinimas, įvertinimas stalo pratybų metodu, įvertinimas taktinių pratybų metodu ar kitas pasirinktas metodas), dalyvaujančių efektyvumo įvertinime asmenų funkcijos ir atsakomybė, pažeidėjų veiksmų scenarijai ir nustatyti efektyvios fizinės saugos sistemos kriterijai;

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

13.2. fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimo metodas ir pažeidėjų veiksmų scenarijai turi būti pasirinkti atsižvelgiant į numatomą grėsmę ir turi leisti įvertinti įdiegtos branduolinės energetikos objekto fizinės saugos sistemos (techninės ir organizacinės priemonės, įskaitant apsaugos ir reagavimo pajėgų vykdomus veiksmus) gebėjimą įgyvendinti jai keliamus tikslus – apsaugoti branduolinės energetikos objektą ir jame esančias branduolines medžiagas nuo neteisėto užvaldymo ar pagrobimo bei kitų neteisėtų veiksmų, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai keltų riziką žmonių sveikatai ir saugumui dėl jonizuojančiosios spinduliuotės. Vertinant branduolinės elektrinės fizinės saugos sistemos efektyvumą privaloma taikyti tokį taktinių pratybų metodą, kuris leistų įvertinti apsaugos bei reagavimo funkcijas vykdančių subjektų taktinių sprendimų priėmimo, fizinės saugos sistemos darbuotojų veiksmų bei sąveikos tarp fizinės saugos užtikrinime dalyvaujančių subjektų jiems susidūrus su grėsme (pagal pažeidėjų veiksmų scenarijus) efektyvumą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

13.3. ne rečiau kaip kas 3 metai, taip pat, pasikeitus numatamai grėsmei, turi būti atliktas branduolinės energetikos objekto fizinės saugos sistemos efektyvumo periodinis įvertinimas, pagal prieš tai su VATESI suderintą efektyvumo įvertinimo programą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

13.4. atlikus branduolinės energetikos objekto fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimą turi būti parengiama efektyvumo įvertinimo ataskaita, surašoma išvada ir pagal ją parengiamas nustatytų pažeidžiamumų ar neatitikimų šalinimo planas. Atlikus šių Reikalavimų 13.3 punkte nustatytą periodinį įvertinimą, parengta efektyvumo įvertinimo ataskaita kartu su pažeidžiamumų ar neatitikimų šalinimo planu per mėnesį laiko nuo šio įvertinimo atlikimo turi būti pateikta VATESI. Sprendimą dėl pažeidžiamumų ar neatitikimų šalinimo plano suderinimo priima VATESI viršininkas per Lietuvos Respublikos

branduolinės saugos įstatymo 34 straipsnyje nustatytus terminus.

14. Informacijos ir duomenų apsauga:

14.1. organizuojant ir užtikrinant branduolinės energetikos objekto, branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinę saugą, privaloma vadovautis „būtina žinoti“ principu, kuris yra apibrėžtas šių Reikalavimų 3.6 punkte nurodytame teisės akte. Įslaptinta informacija apie fizinės saugos sistemą gali būti prieinama tik leidimus dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija turintiems asmenims, kuriems vykdant tarnybines pareigas būtina ją žinoti. Tokie asmenys turi būti supažindinti su būtinais įslaptintais dokumentais ir mokėti vykdyti juose nustatytus reikalavimus;

14.2. turi būti užtikrintas objekto fizinės saugos kompiuterinių ir informacinių sistemų pajėgumas išlikti atsparioms nuo atsitiktinių įvykių ar neteisėtų veiksmų, kurie keltų pavojų kaupiamos, saugomos, apdorojamos ir perduodamos informacijos ar duomenų konfidencialumui, vientisumui ir prieinamumui;

14.3. darbas su įslaptinta informacija vykdomas vadovaujantis šių Reikalavimų 3.6 punkte nurodyto teisės akto nuostatomis ir kitais šių Reikalavimų 3.6 punkte nurodytą teisės aktą įgyvendinančiais teisės aktais.

15. Informavimas apie įvykius, susijusius su fizine sauga:

15.1. licencijos turėtojas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per vieną valandą, turi informuoti VATESI ir Valstybės saugumo departamentą apie šiuos įvykius:

15.1.1. neteisėtas branduolinių, branduolinio kuro ciklo bei kitų radioaktyviųjų medžiagų užvaldymas ir (arba) panaudojimas ar kitoks medžiagų praradimas;

15.1.2. nesankcionuotas asmenų patekimas į branduolinės energetikos objektą ar transporto priemonę, kurioje yra branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų kroviny (toliau – kroviny);

15.1.3. tyčinis saugai svarbių BEO KSK pažeidimas ar kitoks tyčinis normalaus branduolinės energetikos objekto eksploatavimo sutrikdymas;

15.1.4. tyčinis fizinis saugos sistemos ar tyčinis kitų fizinės saugos reikalavimų pažeidimas;

15.1.5. bandymas atlikti šių Reikalavimų 15.1.1, 15.1.2, 15.1.3 ir 15.1.4 punktuose nurodytas veiklas;

15.2. branduolinei elektrinei, be šių Reikalavimų 15.1 punkte nustatytų reikalavimų, taip pat yra taikomos Reikalavimų 3.12 punkte nurodyto teisės akto nuostatos;

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

15.3. per mėnesį laiko nuo kiekvienų metų kiekvieno ketvirčio pabaigos VATESI ir Valstybės saugumo departamentui turi būti pateikiama ataskaita apie per praėjusį ketvirtį įvykusius įvykius, susijusius su:

15.3.1. asmenų su alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo požymiais sulaikymu branduolinės energetikos objekte, branduolinės energetikos objekto statybos aikštelėje ar transporto priemonėje su branduolinių medžiagų kroviniu;

15.3.2. asmenų su alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo požymiais bandymu patekti į branduolinės energetikos objektą, branduolinės energetikos objekto statybos aikštelę ar transporto priemonę su branduolinių medžiagų kroviniu;

15.3.3. leidimų asmenims ir transporto priemonėms išdavimo ir tokių leidimų naudojimo tvarkos pažeidimais;

15.3.4. per kontrolinę įeinančių ir išėinančių asmenų, įvažiuojančių ir išvažiuojančių transporto priemonių bei gabenamų daiktų ir krovinių tikrinimo tvarkos pažeidimus;

15.3.5. per kontrolinę gabenamų daiktų tvarkos pažeidimus;

15.3.6. filmavimo bei fotografavimo tvarkos pažeidimus;

15.4. turi būti nustatyta informacijos apie fizinę saugą pateikimo visuomenės informavimo priemonių atstovams bei visuomenei tvarka;

15.5. įvykus bet kuriam iš Reikalavimų 15.1.1, 15.1.2, 15.1.3 ir 15.1.4 punktuose nurodytų įvykių, licencijos turėtojas nedelsiant turi imtis priemonių nustatyti įvykio priežastis ir peržiūrėti įdiegtas fizinės saugos sistemos organizacines ir technines priemones, o peržiūros metu nustatęs fizinės saugos sistemos trūkumų – nedelsiant juos pašalinti, kad būtų užkirstas kelias tokių įvykių pasikartojimui.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

V. REIKALAVIMAI BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS OBJEKTO FIZINEI SAUGAI

16. Apsaugos zonos:

16.1. „apsaugos gilyn“ principo įgyvendinimui užtikrinti branduolinės energetikos objektas turi būti suskirstytas į apsaugos zonas:

16.1.1. riboto patekimo zona;

16.1.2. saugoma zona;

16.1.3. vidinė zona;

16.1.4. ypač svarbi zona;

16.2. ypač svarbios zonos, vidinės zonos ir saugomos zonos fiziniai barjerai arba jų dalys negali sutapti. Šis Reikalavimų punktas netaikomas branduolinių elektrinių energijos blokams su RBMK-1500 tipo branduoliniais reaktoriais ir juose esantiems ypač svarbių zonų barjerams bei jų dalims;

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

16.3. branduolinės energetikos objekto svarbūs įrenginiai turi būti ne mažiau kaip už dviejų, o ypač svarbūs įrenginiai turi būti ne mažiau kaip už trijų fizinių barjerų.

17. Riboto patekimo zona:

17.1. riboto patekimo zonos ribos ties viešajam eismui naudojamais keliais turi būti pažymėtos įspėjamaisiais ženklais, įspėjančiais apie patekimą į riboto patekimo zoną. Įspėjamuosius ženklus turi įrengti ir prižiūrėti licencijos turėtojas;

17.2. riboto patekimo zonoje išilgai saugomos zonos perimetro turi būti laisva juosta be jokių statinių, įrenginių, augmenijos ar kitokių kliūčių, kurios galėtų būti panaudotos siekiant neteisėtai patekti į saugomą zoną pro fizinių barjerą arba jį apeiti. Laisvos juostos plotį, jeigu to nenustato kiti teisės aktai, nustato bei jos pasirinkimą pagrindžia pareiškėjas ar licencijos turėtojas branduolinės energetikos objekto suskirstymo į apsaugos zonas analizėje, atsižvelgdamas į numatomą grėsmę;

17.3. licencijos turėtojo, rangovo (subrangovo), tiekėjo (subtiekėjo) darbuotojų ir branduolinės energetikos objekto lankytojų transporto priemonės gali būti laikomos riboto patekimo zonoje, bet tokiu atstumu nuo saugomos zonos ir už tokių fizinių barjerų, kad būtų neįmanoma panaudoti šiame punkte nurodytiems asmenims priklausančių transporto priemonių siekiant neteisėtai patekti į saugomą zoną, apeiti fizinius barjerus arba juos sugadinti.

18. Saugoma zona:

18.1. branduolinės energetikos objektas išilgai saugomos zonos perimetro turi būti apjuostas tokiu fiziniu barjeru, kuris leistų užtikrinti patekimo į saugomą zoną kontrolę bei maksimaliai užlaikytų pažeidėją, siekiant, kad reagavimo pajėgos galėtų laiku užkirsti kelią pažeidėjo veiksams;

18.2. saugomos zonos perimetre, įskaitant perimetrą sudarančius statinius, ir visose angose, pro kurias įmanoma patekti į saugomą zoną, turi būti įrengta signalizacija, kuri turi sudaryti sąlygas bet kuriuo metu:

18.2.1. aptikti bandymą neteisėtai patekti į saugomą zoną ir neteisėtai išeiti iš saugomos zonos;

18.2.2. aptikti neteisėtus bandymus sutrikdyti pačios signalizacijos darbą;

18.2.3. tiksliai ir laiku nustatyti signalizacijos suveikimo vietą;

18.3. branduolinės energetikos objekto, kuriame branduolinė energija naudojama elektros ir (ar) šilumos energijos gamybai, kuriame yra saugomas panaudotas branduolinis kuras, kuriame yra ypač svarbių įrenginių ir (ar) kuriame yra didelio aktyvumo radioaktyviosios atliekos (išskyrus giluminį radioaktyviųjų atliekų atliekyną), saugomoje zonoje turi būti vykdomas patruliavimas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

19. Vidinė zona:

19.1. vidinė zona turi būti apjuosta tokiu fiziniu barjeru, kuris leistų užtikrinti patekimo į vidinę zoną kontrolę bei maksimaliai užlaikytų pažeidėją, siekiant, kad reagavimo pajėgos galėtų laiku užkirsti kelią pažeidėjo veiksams;

19.2. vidinės zonos perimetre, jeigu tai ne pastatų sienos, ir visose angose, pro kurias įmanoma patekti į vidinę zoną, turi būti įrengta signalizacija, kuri bet kuriuo metu turi:

19.2.1. aptikti bandymą neteisėtai patekti į vidinę zoną ir neteisėtai išeiti iš vidinės zonos;

19.2.2. aptikti neteisėtus bandymus sutrikdyti pačios signalizacijos darbą;

19.2.3. tiksliai ir laiku nustatyti signalizacijos suveikimo vietą.

20. Ypač svarbi zona:

20.1. ypač svarbi zona turi būti apjuosta tokiu fiziniu barjeru, kuris leistų užtikrinti patekimo į ypač svarbią zoną kontrolę bei maksimaliai užlaikytų pažeidėją, siekiant, kad reagavimo pajėgos galėtų laiku užkirsti kelią pažeidėjo veiksams;

20.2. ypač svarbios zonos perimetre turi būti įrengta signalizacija, kuri bet kuriuo metu turi:

20.2.1. aptikti bandymą neteisėtai patekti į ypač svarbią zoną ir neteisėtai išeiti iš ypač svarbios zonos;

20.2.2. aptikti neteisėtą veiką ypač svarbioje zonoje ir ties tos zonos fiziniais barjeriais;

20.2.3. aptikti neteisėtus bandymus sutrikdyti pačios signalizacijos darbą;

20.2.4. tiksliai ir laiku nustatyti signalizacijos suveikimo vietą;

20.3. ypač svarbios zonos signalizacijos signalai garsiniu ir vaizdiniu pavidalu turi patekti į pagrindinį ir atsarginį apsaugos punktus, kuriose budima visą parą.

21. Branduolinės energetikos objekte, kuriame branduolinė energija naudojama elektros ir (ar) šilumos energijos gamybai, kuriame yra saugomas panaudotas branduolinis kuras ir (ar) kuriame yra didelio aktyvumo radioaktyviosios atliekos (išskyrus giluminį radioaktyviųjų atliekų atliekyną), nuo saugomos zonos perimetro į vidų turi būti įrengta izoliuojančioji teritorija:

21.1. izoliuojančiojoje teritorijoje turi būti sumontuotos bent dvi nepriklausomų tipų signalizacijos sistemos, veikiančios pagal skirtingus fizikinius principus, ir bent vieno iš šių tipų sistema turi būti skirta teritorijos erdvei stebėti. Šis reikalavimas netaikomas izoliuojančiojoje teritorijoje esančiai kontrolei, kurioje nuolat budi fizinės saugos sistemos darbuotojai;

21.2. izoliuojančioji teritorija turi būti apšviesta, plati ir taip prižiūrima, kad nekliudomai būtų galima aptikti ten patekusius asmenis ir kitus objektus. Izoliuojančiojoje teritorijoje draudžiama bet kokia veikla, išskyrus pačios teritorijos priežiūrą, bei ten sumontuotų techninių apsaugos priemonių tikrinimą ir priežiūrą. Izoliuojančiojoje teritorijoje negali būti jokių statinių, įrenginių ar kitokių objektų bei augmenijos, kurie gali būti panaudoti neteisėtai apeiti izoliuojančiąją teritoriją ir kurie kliudytų signalizacijos priemonėms funkcionuoti bei aptikti į šią teritoriją patekusius pašalinius daiktus ir asmenis;

21.3. bandymas neteisėtai patekti ir neteisėtas patekimas į izoliuojančiąją teritoriją turi būti aptiktas laiku ir patikimai, kad, įvertinus situaciją, būtų galima užtikrinti, jog reagavimo pajėgų veiksmai bus atlikti nedelsiant.

22. Leidimų patekti į branduolinės energetikos objektą išdavimas:

22.1. turi būti nustatyta leidimų asmenims ir transporto priemonėms patekti į saugomą zoną, vidinę zoną ir ypač svarbią zoną išdavimo tvarka, kuri turi būti suderinta su VATESI. VATESI viršininkas, gavęs derinimui leidimų išdavimo tvarkos aprašą, nedelsiant jį perduoda Vidaus reikalų ministerijai ir Valstybės saugumo departamentui išvadoms. Sprendimą dėl leidimų išdavimo tvarkos aprašo derinimo priima VATESI viršininkas per Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 34 straipsnyje nustatytus terminus;

22.2. leidimas be palydos patekti į saugomą zoną ir (arba) vidinę zoną, ir (arba) ypač svarbią zoną licencijos turėtojo darbuotojams, objekte apsaugą vykdančių reagavimo pajėgų, rangovo (subrangovo), tiekėjo (subtiekėjo) ar valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą vykdančių institucijų darbuotojams ir jų pasitelktų organizacijų specialistams ir ekspertams gali būti išduodamas tik gavus Valstybės saugumo departamento išvadą, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo 36 straipsnyje;

22.3. visų rūšių leidimai patekti į saugomą zoną ir (arba) vidinę zoną, ir (arba) į ypač svarbią zoną turi būti išduodami tik tokiam laikotarpiui ir tokiomis sąlygomis, kokius licencijos turėtojas laiko reikalingais normaliam branduolinės energetikos objekto eksploatavimui užtikrinti;

22.4. privalo būti sudarytos sąlygos laiku patekti į saugomą zoną, vidinę zoną ir į ypač svarbią zoną:

22.4.1. valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą vykdančių institucijų darbuotojams ir jų pasitelktų organizacijų specialistams ir ekspertams savo pareigoms atlikti;

22.4.2. Tarptautinės atominės energijos agentūros (toliau – TATENA), Europos atominės energijos bendrijos (toliau – Euratom) inspektoriams, jeigu jie turi teisę ir įgaliojimą lankytis branduolinės energetikos objekte;

22.5. turi būti sudarytas ir ne rečiau kaip kartą per metus peržiūrėtas bei patvirtintas sąrašas darbuotojų, galinčių patekti į kiekvieną ypač svarbios zonos patalpą. Į šį sąrašą turi būti įtraukti tik nuolat ten dirbantys asmenys ir jų skaičius turi būti minimalus, tačiau ne mažesnis, nei būtinas užtikrinti normalų branduolinės energetikos objekto eksploatavimą;

22.6. visi asmenys, būdami branduolinės energetikos objekte, turi nešioti matomoje vietoje prisegtą leidimą su nuotrauka. Asmenų, neturinčių teisės lankytis saugomoje zonoje ir (arba) vidinėje zonoje, ir (arba) ypač svarbioje zonoje be lankytojų palydos, leidime (nuotrauka nebūtina) tai turi būti aiškiai nurodyta;

22.7. leidimas transporto priemonei patekti į saugomą zoną, ir (arba) vidinę zoną, ir (arba) ypač svarbią zoną, gali būti panaikintas, jeigu licencijos turėtojas turi pagrindo įtarti, kad ta transporto priemonė, būdama saugomoje zonoje, vidinėje zonoje arba ypač svarbioje zonoje, sukelia arba gali sukelti pavojų normaliam branduolinės energetikos objekto eksploatavimui. Leidimas licencijos turėtojo darbuotojui ar kitiems asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka išduotas leidimas patekti į saugomą zoną, ir (arba) vidinę zoną, ir (arba) ypač svarbią zoną, taip pat VATESI ir kitų valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą vykdančių institucijų pareigūnams panaikinamas Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo 36 straipsnyje nustatytais atvejais.

23. Patekimo į saugomą zoną, vidinę zoną ir ypač svarbią zoną kontrolė:

23.1. į saugomą zoną įeinančių ir išėinančių asmenų bei įvažiuojančių ir išvažiuojančių transporto priemonių patikrinimui turi būti įdiegta pėsčiųjų ir transporto priemonių kontrolinė;

23.2. turi būti nustatyta per kontrolinę įeinančių ir išėinančių asmenų, įvažiuojančių ir išvažiuojančių transporto priemonių bei gabenamų daiktų ir krovinių tikrinimo tvarka;

23.3. patekimo į saugomą zoną, vidinę zoną ir ypač svarbią zoną kontrolės sistema, apimant organizacines ar technines priemones, turi užtikrinti, kad būtų:

23.3.1. įleidžiami ir išleidžiami tik tie asmenys ir transporto priemonės, kuriems tokia teisė suteikta;

23.3.2. aptinkamas bandymas neteisėtai patekti į apsaugos zonas, o neteisėtai bandantys patekti asmenys būtų sulaikomi;

23.3.3. aptinkamas bandymas neteisėtai įgabenti draudžiamus daiktus ar medžiagas (ginklus, sprogmenis, radioaktyvias medžiagas ar kitus numatomoje grėsmėje numatytus įrankius ar medžiagas) į branduolinės energetikos objekto aikštelę ir jie būtų sulaikomi;

23.3.4. aptinkamas bandymas neteisėtai išgabenti draudžiamus daiktus ar medžiagas (pavyzdžiui, branduolines, branduolinio kuro ciklo ar kitas radioaktyvias medžiagas) ir jie būtų sulaikomi;

23.3.5. perduodamas signalizacijos signalas į apsaugos punktą, kur būtų galima įvertinti pažeidimą, ir, esant būtinumui, nedelsiant informuoti reagavimo pajėgas;

23.4. saugomos zonos, vidinės zonos ir ypač svarbios zonos durys, vartai, langai ir kitos angos, pro kurias įmanoma patekti į saugomą zoną, vidinę zoną ir ypač svarbią zoną, ir jų atidarymo bei uždarymo procedūros turi užtikrinti, kad pro saugomos zonos, vidinės zonos ir ypač svarbios zonos duris, vartus, langus ir kitas angas niekas neteisėtai nepateks į saugomą zoną, vidinę zoną ir ypač svarbią zoną, neteisėtai neišeis ir neišvažiuos iš saugomos zonos, vidinės zonos ir ypač svarbios zonos ir neteisėtai neįgabens ar neišgabens draudžiamų daiktų ar medžiagų;

23.5. turi būti nustatyta durų, vartų ir kitokių angų atidarymo tvarka avarijos atveju arba jai gresiant;

23.6. transporto priemonių kontrolės procedūros, įskaitant patikrinimą kontrolinėje ir lankytojų palydą saugomoje zonoje, bei fizinių barjerų sistema turi būti tokios, kad nebūtų galima panaudoti transporto priemonės neleistinam priartėjimui prie vidinės zonos ir ypač svarbios zonos ir būtų neįmanomas minėtų transporto priemonių panaudojimas branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų arba įrenginių, užtikrinančių normalų branduolinės energetikos objekto eksploatavimą, neteisėtam užvaldymui ir (arba) panaudojimui ar kitai neteisėtai veikai;

23.7. į (iš) saugomą zoną kartu su transporto priemone gali įvažiuoti (išvažiuoti) tik vairuotojas ir įvežamas (išvežamas) materialines vertybes lydintis asmuo, turintis leidimus, o visi keleiviai turi praeiti pro pėsčiųjų kontrolinę. Išimtis gali būti taikoma tik specialiosioms ir avarinėms transporto priemonėms (pavyzdžiui, objekto apsaugos, policijos, greitosios medicinos pagalbos, reagavimo pajėgų, Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos automobiliams), atvykusioms pagal iškvietai (išimties tvarką turi nustatyti pareiškėjas ar licencijos turėtojas);

23.8. TATENA nuosavybė ir turtas gali būti tikrinamas tik tokiais techninėmis priemonėmis, kurios jo (įskaitant pakuotes ir plombas) nepažeistų ir (arba) nesugadintų. Nepriklausomai nuo to, kur nuosavybė ir turtas yra ir kas juo teisėtai disponuoja, yra neapieškomas, nerekvizuojamas, nekonfiskuojamas, neeksproprijuojamas ir kitokiais būdais į jį nesikišama. TATENA inspektorių turimi asmeniniai daiktai (ne TATENA nuosavybė ar turtas) tikrinami bendra tvarka;

23.9. Euratom turtas gali būti tikrinamas tik tokiais techninėmis priemonėmis, kurios jo (įskaitant pakuotes ir plombas) nepažeistų ir (arba) nesugadintų. Be Europos Bendrijų Teisingumo Teismo leidimo Euratom nuosavybei ir turtui negali būti taikomos jokios teisinės suvaržymo priemonės. Euratom inspektorių turimi asmeniniai daiktai (ne Euratom turtas) tikrinami bendra vadovaujantis šiais Reikalavimais nustatyta tvarka.

24. Lankytojų palyda:

24.1. lankytojai į branduolinės energetikos objektą turi būti įleidžiami tik su lankytojų palyda;

24.2. TATENA ir Euratom inspektoriams saugomoje zonoje, vidinėje zonoje ar ypač svarbioje zonoje, o valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą vykdančių institucijų darbuotojams ir jų pasitelktų organizacijų specialistams ir ekspertams vidinėje zonoje ir ypač svarbioje zonoje turi būti skirta lankytojų palyda, jeigu teisės aktai nenustato kitaip;

24.3. VATESI viršininko paskirtiems nuolatiniais įgaliotais VATESI valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, kurie VATESI viršininko

nustatyta tvarka atlieka nuolatinę branduolinės energetikos objekto priežiūrą branduolinės energetikos objekto aikštelėje, turintiems leidimą be palydos patekti į apsaugos zonas, licencijos turėtojas gali atskiru (rašytiniu) sprendimu leisti jiems būti vidinėje zonoje ir (arba) ypač svarbioje zonoje be lankytojų palydos.

25. Branduolinės energetikos objekto lankymas:

25.1. branduolinės energetikos objekto lankytojams priimti turi būti paskirta patalpa už saugomos zonos ribų;

25.2. turi būti nustatyta lankytojų įleidimo į branduolinės energetikos objektą tvarka;

25.3. turi būti nustatyta filmavimo bei fotografavimo branduolinės energetikos objekte tvarka, kuri turi būti suderinta su VATESI. VATESI viršininkas, gavęs suderinimui filmavimo ir fotografavimo tvarkos aprašą, nedelsiant jį perduoda Vidaus reikalų ministerijai ir Valstybės saugumo departamentui išvadoms. Sprendimą dėl filmavimo ir fotografavimo tvarkos aprašo derinimo priima VATESI viršininkas per Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 34 straipsnyje nustatytus terminus.

26. Stebėjimas ir prevencija:

26.1. visas saugomos zonos perimetras ir įėjimo bei įvažiavimo į saugomą zoną vartai, turniketai ir durys bei kitos branduolinės energetikos objekto vietos, siekiant užkirsti kelią branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų arba įrenginių, užtikrinančių normalų branduolinės energetikos objekto eksploatavimą, neteisėtam užvaldymui ir (arba) panaudojimui ar kitai neteisėtai veikai, turi būti stebimi taip, kad būtų galima tiksliai nustatyti signalizacijos suveikimo priežastį ir pastebėti neteisėtą veiką;

26.2. aptikus asmenis arba transporto priemones saugomoje zonoje, vidinėje zonoje arba ypač svarbioje zonoje, neturinčius teisės būti šiose zonose, arba besibraunančius į šias zonas, arba nustačius įtartiną jų elgesį riboto patekimo, saugomoje zonoje, vidinėje zonoje arba ypač svarbioje zonoje, fizinės saugos sistemos darbuotojai turi tokius asmenis ar transporto priemones sulaikyti, atlikti šių asmenų ar transporto priemonių patikrinimą bei imtis reikiamų priemonių galimai neteisėtai veikai užkirsti;

26.3. visi signalizacijos suveikimo signalai turi būti registruojami apsaugos punkte. Duomenys apie suveikimą turi būti kaupiami ir saugomi ne mažiau kaip 10 metų;

26.4. visa vaizdo stebėjimo sistemos fiksuojama informacija turi būti įrašoma į atitinkamas laikmenas ir saugoma ne trumpiau kaip 31 parą;

26.5. sustabdžius branduolinį reaktorių ar remonto darbų atlikimo branduolinės energetikos objekte metu, patekimo į ypač svarbios zonos patalpas kontrolė turi išlikti tokia, kaip nustatyta šių Reikalavimų 23 punkte. Prieš paleidžiant branduolinį reaktorių po jo sustabdymo ar remonto darbų atlikimo branduolinės energetikos objekte, turi būti patikrinta, ar ypač svarbios zonos patalpose nebuvo neteisėtai įdiegta įranga ar sprogstamosios medžiagos, galinčios pažeisti ar kitaip paveikti ypač svarbius įrenginius.

27. Fizinės saugos sistemos darbuotojai:

27.1. prieš priimant asmenį į pareigas, kurios yra susijusios su fizine sauga, turi būti įsitikinta, kad asmuo galės vykdyti fizinės saugos sistemos darbuotojo pareigas, kaip numatyta tai reglamentuojančiuose teisės aktuose;

27.2. turi būti parengti ir patvirtinti visų fizinės saugos sistemos darbuotojų pareigybių aprašymai. Pareigybių aprašymuose būtina nurodyti darbuotojų teises, pareigas ir atsakomybę. Visi fizinės saugos sistemos darbuotojai turi būti supažindinti su jiems pagal užimamas pareigas priklausančiais pareigybių aprašymais ir juos žinoti;

27.3. normatyviniai techniniai dokumentai, kuriuose nustatomos reagavimo pajėgų teisės, pareigos ir atsakomybė, turi būti tvirtinami pareiškėjo ar licencijos turėtojo ir reagavimo pajėgų vadovų bendrais įsakymais.

28. Apsaugos punktas:

28.1. turi būti įrengtas pagrindinis apsaugos punktas, kuriam taikomi ypač svarbiai zonai nustatyti reikalavimai;

28.2. branduolinės energetikos objekte, kuriame yra svarbi ir (arba) ypač svarbi įranga ir

(arba) saugomos I ir (arba) II kategorijos branduolinės medžiagos, turi būti įrengtas atsarginis apsaugos punktas;

28.3. apsaugos punktai paprastai turi būti saugomoje zonoje, nebent jų funkcijos gali būti efektyviau atliktos jam esant kitoje vietoje;

28.4. apsaugos punktai turi būti sustiprinti atsižvelgiant į numatomą grėsmę taip, kad galėtų nepertraukiamai vykdyti savo funkcijas;

28.5. apsaugos punktuose turi būti tokia įranga ir tiek fizinės saugos sistemos darbuotojų, kad būtų galima nuolat kontroliuoti apsaugos situaciją branduolinės energetikos objekte;

28.6. apsaugos punkte nuolat turi būti bent vienas asmuo, turintis teisę priimti su apsaugos organizavimu ar reagavimo pajėgų veiksmams susijusius sprendimus bandymo neteisėtai patekti arba neteisėto patekimo į branduolinės energetikos objektą atveju, bandymo neteisėtai užvaldyti ir (arba) panaudoti branduolines ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagas arba įrenginius, užtikrinančius normalų branduolinės energetikos objekto eksploatavimą, atveju, taip pat kitos neteisėtos veikos atveju, bei grasinimo atlikti šias neteisėtas veikas atvejais;

28.7. į apsaugos punktus gali įeiti tik fizinės saugos sistemos darbuotojai savo darbo metu, valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą vykdančių institucijų darbuotojai ir jų pasitelktų organizacijų specialistai ir ekspertai, atliekantys savo tarnybines pareigas, laikydamiesi nustatytos tvarkos. Licencijos turėtojas gali suteikti teisę ir kitiems asmenims patekti į apsaugos punktus, tačiau tokių asmenų turi būti kiek įmanoma mažiau.

29. Ryšiai:

29.1. branduolinės energetikos objekto fizinės saugos sistemos darbuotojai savo pareigų vykdymo metu turi turėti galimybę palaikyti patikimą, nenutrūkstamą abipusį ryšį su pagrindiniu apsaugos punktu ir tarpusavyje;

29.2. turi būti užtikrintas nuolatinis abipusis ryšys tarp branduolinės energetikos objekto apsaugai vadovaujančio pareigūno ir už branduolinės energetikos objekto valdymą atsakingo asmens;

29.3. turi būti užtikrintas ryšys su reagavimo pajėgomis;

29.4. turi būti numatytas alternatyvus ryšys, jei pagrindinės ryšio priemonės sugestų ar neveiktų dėl kitokių priežasčių. Pagrindinis ir alternatyvus ryšys turi naudoti skirtingus duomenų perdavimo būdus (pavyzdžiui, laidinis ir belaidis ryšys).

30. Mokymas fizinės saugos srityje:

30.1. turi būti sudarytas fizinės saugos sistemos darbuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo planas. Mokymas ir kvalifikacijos kėlimas turi būti planuojami ne mažiau kaip vieneriems metams. Licencijos turėtojas turi dalyvauti nustatant reikalavimus reagavimo pajėgų mokymui bei kvalifikacijai;

30.2. priimant asmenis į darbą branduolinės energetikos objekte, jie turi būti pasirašytinai supažindinami su neįslaptintais normatyviniais techniniais dokumentais, reglamentuojančiais vidaus tvarką;

30.3. licencijos turėtojo, rangovo (subrangovo), tiekėjo (subtiekėjo) darbuotojai, kurių pareigos tiesiogiai nesusijusios su fizine sauga, turi būti apmokyti fizinės saugos srityje licencijos turėtojo nustatyta tvarka. Licencijos turėtojo, rangovo (subrangovo), tiekėjo (subtiekėjo) darbuotojai turi žinoti, kaip elgtis bandymo neteisėtai patekti arba neteisėto patekimo į branduolinės energetikos objektą atveju, bandymo neteisėtai užvaldyti ir (arba) panaudoti branduolines ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagas arba įrenginius, užtikrinančius normalų branduolinės energetikos objekto eksploatavimą, atveju, taip pat kitos neteisėtos veikos atveju, bei grasinimo atlikti šias neteisėtas veikas atvejais.

VI. REIKALAVIMAI BRANDUOLINIŲ MEDŽIAGŲ FIZINEI SAUGAI JAS ĮSIGYJANT, TURINT IR NAUDOJANT

31. Branduolinių medžiagų kategorijos fizinei saugai užtikrinti (toliau – branduolinių medžiagų kategorija):

31.1. branduolinių medžiagų kategorija nustatoma vadovaujantis šių Reikalavimų priede pateikta branduolinių medžiagų kategorijų lentele;

31.2. užtikrinant branduolinių medžiagų fizinę saugą būtina atsižvelgti į branduolinių medžiagų kategoriją.

32. Bendrieji reikalavimai, keliami fizinei saugai įsigyjant, turint ir naudojant branduolines medžiagas:

32.1. už branduolinių medžiagų fizinės saugos užtikrinimą yra atsakingas licencijos turėtojas. Jis turi parengti normatyvinius techninius dokumentus, reglamentuojančius fizinę saugą;

32.2. branduolinės medžiagos turi būti naudojamos ir saugomos tik tokioje patalpoje, į kurią įėjimas yra kontroliuojamas;

32.3. įėjimo ir išėjimo punktų skaičius į šias patalpas turi būti sumažintas iki minimumo;

32.4. turi būti naudojamos organizacinės ir (arba) techninės priemonės neteisėtam įsibrovimui ar bandymui įsibrauti į patalpas aptikti bei turi būti imamasi atitinkamų reagavimo pajėgų veiksmų, užkertančių kelią pažeidėjų veiksams;

32.5. turi būti naudojamos organizacinės ir (arba) techninės priemonės, užtikrinančios, kad avarinio evakavimo metu (įskaitant mokymus) nebūtų neteisėtai užvaldomos ir (arba) panaudojamos branduolinės medžiagos;

32.6. asmenys, turintys leidimus, įeidami ir išeidami iš patalpų, kur saugomos branduolinės medžiagos, privalo būti registruojami;

32.7. darbuotojai turi būti informuojami apie fizinės saugos priemonių svarbą ir turi būti supažindinti su fizinės saugos instrukcijomis ir taisyklėmis;

32.8. licencijos turėtojas bei reagavimo pajėgos turi užtikrinti, kad būtų imtasi skubių priemonių surasti ir atgauti dingusias arba neteisėtai užvaldytas branduolines medžiagas.

33. Branduolinių medžiagų, kurios nepatenka į kategorijų lentelę, fizinei saugai užtikrinti turi būti taikomi fizinės saugos reikalavimai, ne mažesni nei nurodyti šių Reikalavimų 32.1, 32.2 ir 32.4 punktuose. Dėl kitų fizinės saugos reikalavimų taikymo sprendžia pareiškėjas ar licencijos turėtojas.

34. III kategorijos branduolinių medžiagų fizinei saugai keliami šių Reikalavimų 32 punkte nurodyti bendrieji reikalavimai.

35. II kategorijos branduolinės medžiagos gali būti naudojamos ir saugomos tik tokiam objektui, kuris atitinka šių Reikalavimų V skyriuje nustatytus branduolinės energetikos objekto fizinės saugos reikalavimus. „Apsaugos gilyn“ principo įgyvendinimui užtikrinti tokios medžiagos turi būti naudojamos ir saugomos ne mažiau kaip už dviejų fizinių barjerų.

36. I kategorijos branduolinės medžiagos gali būti naudojamos ir saugomos tik tokiam objektui, kuris atitinka šių Reikalavimų V skyriuje nustatytus branduolinės energetikos objekto fizinės saugos reikalavimus. „Apsaugos gilyn“ principo įgyvendinimui užtikrinti tokios medžiagos turi būti naudojamos ir saugomos ne mažiau kaip už trijų fizinių barjerų.

VII. REIKALAVIMAI BRANDUOLINIŲ IR BRANDUOLINIO KURO CIKLO MEDŽIAGŲ FIZINEI SAUGAI JAS VEŽANT

37. Vežant branduolines ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagas fizinės saugos tikslų siekiama:

37.1. sutrumpinant bendrą branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų vežimo laiką;

37.2. mažinant branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų perdavimų skaičių ir laiką, tai yra perkėlimą iš vienos transporto priemonės į kitą, perkėlimą į ir iš laikinos saugojimo vietos, kol laukiama atvykstančios transporto priemonės, ir kita;

37.3. apsaugant branduolines medžiagas vežimo metu ir laikinose saugojimo vietose, atsižvelgiant į tų medžiagų kategorijas;

37.4. vengiant reguliarių branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų vežimo tvarkaraščių;

37.5. patikrinant visų asmenų, dalyvaujančių vežant branduolinio kuro ciklo medžiagas, patikimumą;

37.6. mažinant asmenų, žinančių apie branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų vežimą, skaičių iki minimaliai būtino.

38. Siekiant užtikrinti fizinę saugą vežant branduolines ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagas:

38.1. turi būti naudojamos organizacinės ir techninės priemonės, siekiant apsaugoti informaciją, susijusią su branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų vežimo operacijomis, įskaitant detalią informaciją apie kelionės grafiką, maršrutą, transporto priemonę, ryšių priemones, ginkluotą palydą, reagavimo pajėgas ir avarinius planus;

38.2. pasirenkant maršrutą reikia atsižvelgti į kelio saugumą, tai yra numatyti maršrutą tokiu keliu, kad būtų aplenkti rajonai ir (arba) teritorijos, kuriose susidarė ar gresia susidaryti ekstremalioji situacija, bei atsižvelgti į reagavimo pajėgų galimybes;

38.3. jeigu, vežant krovinį, būtina sustoti poilsui ar nakvynei, fizinės saugos užtikrinimo plane tai turi būti iš anksto numatyta. Poilsio ar nakvynės metu transporto priemonė su branduolinių medžiagų krovinium turi būti saugoma atsižvelgiant į vežamų branduolinių medžiagų kategoriją. Reikalavimai branduolinių medžiagų fizinei saugai jas saugant yra nustatyti šių Reikalavimų VI skyriuje;

38.4. krovinio siuntėjas turi iš anksto informuoti gavėją apie planuojamą krovinio vežimą patikslinant vežimo būdą (kelių, geležinkelio, vandens ir (arba) oro transportu), numatomą krovinio atvykimo laiką ir tikslų perdavimo punktą;

38.5. visos transporto priemonės krovinio skyriaus ar konteinerio durys bei kitos angos turi būti užrakintos ir antspauduotos;

38.6. siekdamas užkirsti kelią neteisėtai veikai, siuntėjas turi atlikti nuodugnią krovinio vežimo priemonės apžiūrą prieš pradedant krovimą ir krovinio išsiuntimą;

38.7. pristačius krovinį, gavėjas turi patikrinti, ar nepažeisti užraktai ir spaudai, ir iš karto jį priimti;

38.8. gavėjas turi iš karto pranešti krovinio siuntėjui apie krovinio atvykimą arba neatvykimą, kai po numatyto atvykimo laiko praėjo sutartas laikotarpis;

38.9. branduolinių medžiagų krovinį turi lydėti ginkluota palyda ir jos turi būti tiek, kad, atsižvelgiant į numatomą grėsmę, būtų galima užkirsti kelią neteisėtam branduolinių medžiagų užvaldymui ir (arba) panaudojimui ar kitai neteisėtai veikai;

38.10. asmenys, vykdanys apsaugą branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų vežimo metu, turi turėti rašytines instrukcijas, nurodančias jų pareigas ir funkcijas branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų vežimo metu, ir jas išmanyti;

38.11. prieš pradedant tarptautinį branduolinių medžiagų vežimą, krovinio siuntėjas turi įsitikinti, kad vykdomi veiksmai atitinka gaunančios šalies ir kitų šalių, per kurias vykdomas vežimas tranzitu, fizinės saugos reikalavimus, bei turi vadovautis atitinkamų tarptautinių sutarčių nuostatomis;

38.12. susitarimuose tarp krovinio siuntėjo ir gavėjo, kai branduolines medžiagas yra vežamos tarptautiniu maršrutu, turi būti aiškiai nurodytas punktas, kur krovinio siuntėjas perduoda atsakomybę už fizinę saugą krovinio gavėjui. Taip pat turi būti vadovaujamosi atitinkamų tarptautinių sutarčių nuostatomis.

39. Vežant branduolinio kuro ciklo medžiagas ir (arba) branduolines medžiagas, kurios nepatenka į kategorijų lentelę, nurodytą šių Reikalavimų priede, fizinei saugai užtikrinti turi būti taikomi fizinės saugos reikalavimai, ne mažesni nei nurodyti šių Reikalavimų 38.1, 38.2, 38.3, 38.5, 38.7, 38.11, 38.12 punktuose. Dėl kitų fizinės saugos reikalavimų taikymo, vežant branduolines ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagas, sprendžia branduolinių medžiagų

siuntėjas.

40. III kategorijos branduolinių medžiagų fizinei saugai keliama šių Reikalavimų 38 punkte nurodyti reikalavimai.

41. II kategorijos branduolinių medžiagų fizinei saugai, be šių Reikalavimų 38 punkte nurodytų reikalavimų, keliama šie papildomi reikalavimai:

41.1. fizinės saugos užtikrinimo plane turi būti numatytas maršrutas, įskaitant atsarginį, sustojimo vietas, krovinio atvykimo, perdavimo, krovinį perimti įgaliotų asmenų identifikavimo procedūros;

41.2. turi būti pasirinktas toks krovinio vežimo būdas, kad vežimo metu krovinys būtų perkraunamas kuo mažiau kartų, o vežimo trukmė būtų kiek įmanoma trumpesnė;

41.3. branduolinės medžiagos turi būti vežamos uždara transporto priemone, užrakintose kameroje ar konteineriuose, tačiau krovinys, kurio masė didesnė negu 2000 kg, prirakintas ir užantspauduotas gali būti vežamas atvira transporto priemone.

42. I kategorijos branduolinių medžiagų fizinei saugai, be šių Reikalavimų 38 ir 41 punktuose nurodytų reikalavimų, keliama šie papildomi reikalavimai:

42.1. gavėjas turi patvirtinti pasiruošimą priimti krovinį prieš prasidedant krovinio vežimui;

42.2. vežant krovinį kelių transportu, geležinkeliu ar jūra, turi veikti transportavimo kontrolės centras, kontroliuojantis krovinio buvimo vietą ir fizinės saugos būklę, galintis iškviesti reagavimo pajėgas užpuolimo atveju ir palaikyti nuolatinį abipusį ryšį su krovinį lydintia ginkluota palyda ir reagavimo pajėgomis:

42.2.1. transportavimo kontrolės centras turi būti parengtas, atsižvelgiant į numatomą grėsmę, taip, kad galėtų nepertraukiamai vykdyti savo funkcijas;

42.2.2. kol krovinys yra kelyje, transportavimo kontrolės centre turi būti kvalifikuoti krovinio siuntėjo ir gavėjo atstovai, reagavimo pajėgų pareigūnas, vadovaujantis ginkluotai palydai, bei valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą vykdančių institucijų įgalioti asmenys, kurių patikimumą patikrina Valstybės saugumo departamentas;

42.2.3. krovinį lydinti ginkluota palyda privalo pranešti abipusio ryšio priemonėmis į transportavimo kontrolės centrą apie kiekvieną nakvynės sustojimo vietą, krovinio perdavimo vietą ir kelionės tikslo pasiekimą;

42.3. I kategorijos medžiagoms priklausomai nuo jų vežimo būdo taip pat turi būti taikomi šie reikalavimai:

42.3.1. krovinio vežimas kelių transportu:

42.3.1.1. transporto priemonė turi būti naudojama tik konkrečiam krovinui vežti. Ji, atsižvelgiant į numatomą grėsmę, turi būti atspari užpuolimui;

42.3.1.2. transporto priemonėje turi būti įranga, neleidžianti pasinaudoti transporto priemone neteisėtai ją užgrobus, bei įranga leidžianti bet kuriuo momentu nustatyti transporto priemonės buvimo vietą;

42.3.1.3. kiekvieną transporto priemonę su kroviniumi turi lydėti tiek ginkluotos palydos ir transporto priemonių, kad, atsižvelgiant į numatomą grėsmę, būtų galima užkirsti kelią neteisėtam branduolinių medžiagų užvaldymui ir (arba) panaudojimui ar kitai neteisėtai veikai;

42.3.1.4. tarp krovinio ir ginkluotos palydos transporto priemonių ir transportavimo kontrolės centro turi veikti abipusis ryšys;

42.3.2. krovinio vežimas geležinkelio transportu:

42.3.2.1. krovinys turi būti vežamas prekinio traukinio ypatingos paskirties vagonu;

42.3.2.2. krovinį lydinti ginkluota palyda turi važiuoti arčiausiai krovinio esančiame vagone;

42.3.3. krovinio vežimas vandens transportu:

42.3.3.1. krovinys turi būti vežamas tik tam skirtu krovininiu laivu;

42.3.3.2. krovinys turi būti vežamas apsaugotoje kameroje ar konteineryje, kuris yra užrakintas ir antspaustuotas;

42.3.4. krovinio vežimas oro transportu:

42.3.4.1. krovinsys turi būti vežamas tam skirtu kroviniu lėktuvu, kuriame branduolinė medžiaga privalo būti vieninteliu kroviniu.

43. Branduolinių medžiagų perkėlimas branduolinės energetikos objekte saugomos zonos ribose:

43.1. už branduolinių medžiagų fizinės saugos užtikrinimą perkeltant medžiagas saugomos zonos ribose atsako licencijos turėtojas;

43.2. perkeltant branduolines medžiagas saugomos zonos ribose turi būti taikomi fizinės saugos reikalavimai, ne mažesni nei nurodyti šių Reikalavimų 37.1, 37.2, 37.3, 37.5 ir 37.6 punktuose;

43.3. perkeltant iš arba tarp dviejų saugomų zonų reikia laikytis reikalavimų, keliamų branduolinių medžiagų fizinei saugai jas vežant.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44. Licencijos turėtojas bei reagavimo pajėgos yra atsakingi už fizinės saugos reikalavimų laikymąsi ir pagal savo įgaliojimus užtikrina branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir (arba) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinę saugą.

45. Draudžiama eksploatuoti branduolinės energetikos objektą arba vykdyti kokią nors veiklą, susijusią su branduolinėmis ar branduolinio kuro ciklo medžiagomis, jeigu nėra užtikrinta jų fizinė sauga.

45¹. Reikalavimų 9.7, 10.5.2, 13.4, 22.1 ir 25.3 punktuose nurodyti sprendimai turi būti įforminti vadovaujantis Reikalavimų 3.7 punkte nurodyto teisės akto 8 straipsniu.

Papildyta punktu:

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

46. Asmenys, pažeidę šiuos Reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Branduolinės saugos reikalavimų
BSR-1.6.1-2012 „Branduolinės energetikos
objektų, branduolinių ir branduolinio kuro
ciklo medžiagų fizinė sauga“
priedas

BRANDUOLINIŲ MEDŽIAGŲ KATEGORIJOS

Medžiaga	Pavidalas	Kategorija		
		I	II	III
1. Plutonis ^{a)}	Neapšvitintas ^{b)} ir apšvitintas ^{c)}	2 kg ar daugiau	Mažiau kaip 2 kg, bet daugiau kaip 500 g	500 g ar mažiau, bet daugiau kaip 15 g
2. Uranas 235 (²³⁵ U)	Neapšvitintas ^{b)} ir apšvitintas ^{c)} Uranas, įsodrintas izotopo ²³⁵ U 20 proc. ar daugiau Uranas, įsodrintas izotopo ²³⁵ U nuo 10 proc. iki 20 proc. Uranas, įsodrintas izotopo ²³⁵ U daugiau nei gamtinis uranas, bet mažiau nei 10 proc.	5 kg ar daugiau - -	Mažiau kaip 5 kg, bet daugiau kaip 1 kg 10 kg ar daugiau -	1 kg ar mažiau, bet daugiau kaip 15 g Mažiau kaip 10 kg, bet daugiau kaip 1 kg 10 kg ar daugiau
3. Uranas 233 (²³³ U)	Neapšvitintas ^{b)} ir apšvitintas ^{c)}	2 kg ar daugiau	Mažiau kaip 2 kg, bet daugiau kaip 500 g	500 g ar mažiau, bet daugiau kaip 15 g
4. Panaudotas branduolinis kuras ^{c)}		Kategorija nustatoma pagal tai, kokiai kategorijai, pagal daliųjų izotopų kiekį, buvo priskirtas branduolinis kuras iki apšvitinimo, tačiau nemažesnė nei III kategorija.		

^{a)} Visoks plutonis, išskyrus plutonį, kuriame plutonio 238 izotopo koncentracija didesnė kaip 80 proc.

^{b)} Branduoliniame reaktoriuje neapšvitinta branduolinė medžiaga arba branduoliniame reaktoriuje apšvitinta branduolinė medžiaga, neekranavus vieno metro atstumu skleidžianti jonizuojančiąją spinduliuotę, kurios dozės galia – 1 grėjus per valandą (1 Gy/val.) ar mažesnė.

^{c)} Panaudoto branduolinio kuro arba branduoliniame reaktoriuje apšvitintos branduolinės medžiagos, kuri iki apšvitinimo, priklausomai nuo daliųjų izotopų kiekio, buvo priskiriama I arba II kategorijai, kategoriją, suderinus su VATESI, galima sumažinti viena pakopa (atitinkamai iki II arba III kategorijos), tol kol neekranavus, jo skleidžiamos jonizuojančiosios spinduliuotės dozės galia vieno metro atstumu yra didesnė negu 1 Gy/val. (100 rad/val.). VATESI kartu su prašymu suderinti žemesnę kategoriją, pateikiami dokumentai, kuriuose pagrindžiama, kad medžiagos atitinka šiame punkte nurodytą sąlygą. Sprendimą dėl suderinimo priima VATESI viršininkas per Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 34 straipsniu nustatytus terminus.

Pakeitimai:

1.

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, Įsakymas

Nr. [22.3-147](#), 2015-07-28, paskelbta TAR 2015-07-28, i. k. 2015-11717

Dėl Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininko 2012 m. balandžio 4 d. įsakymo Nr. 22.3-37 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.6.1-2012 „Branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinė sauga“ patvirtinimo“ pakeitimo